

MATICA SLOVENSKÁ 2015 – 2016

Krátka súhrnná správa o činnosti Matice slovenskej za roky 2015 a 2016

V ostatnom období bola slovenská verejnosť konfrontovaná otázkami niektorých médií o opodstatnenosti fungovania Matice slovenskej v modernej slovenskej spoločnosti. Zavádzajúce konštatovania vychádzali z premisy, že Matica slovenská si už svoju historickú úlohu splnila vo vyše 150-ročnom zápase za slovenskú štátnosť. Matica slovenská v boji za demokratickú Slovenskú republiku toho vykonala vskutku veľa – o jej vznik sa priamo zaslúžila. Na otázku, kde je jej miesto v slovenskej spoločnosti, je odpoveď jednoduchá: Slovenskú štátnosť má v časoch európskej i svetovej globalizácie povinnosť chrániť. Ochranu štátnosti vníma predovšetkým na poli spoločenskom, kultúrnom, vedeckom, umeleckom – nie politickom. Toto je jej hlavné poslanie na najbližšie roky a v tomto duchu si plní svoje zákonné úlohy, ktoré jej štát dal v zákone 68/1997 o Matici slovenskej a na ktoré prispieva každoročne účelovou dotáciou z Ministerstva kultúry SR. Následný výpočet našej činnosti za ostatné dva roky je len výťahom toho najdôležitejšieho, čo sme vykonali. Každoročne našu činnosť hodnotíme v Správach o činnosti a hospodárení Matice slovenskej, ktoré majú viac ako sto strán. Stiahnuť si ich môžete z webovej stránky Matice: <http://matica.sk/o-matici-slovenskej/sucasna-legislativa-a-dokumenty/>.

Tento dokument je teda len prierezom našej činnosti za ostatné dva roky.

Matica slovenská sa v rokoch 2015 a 2016 prioritne zamerala na ekonomickú reformu svojich vnútorných hospodárskych vzťahov. Reforma sa začala ešte v roku 2014, keď výbor MS zvolil nového správcu MS Mgr. Maroša Smolca. Ekonomická situácia Matice nebola uspokojivá. Evidovala dlhy za dvestotisíc eur a negenerovala dostatok neštátnych príjmov k štátnej účelovej dotácii. Vedenie ustanovizne a výbor MS začali krok po kroku hospodárske ozdravovanie ustanovizne. Zmeny sa museli udiť na strane výdavkov, aby sa so zdrojmi nakladalo efektívne, ako aj na strane príjmov. Matica slovenská má totiž dvojité financovanie. Hlavný príjem je účelová dotácia MK SR, ktorá je doplnená vlastnými, neštátnymi príjmami na úrovni od 300 – 500 tisíc eur. Ekonomickou reformou sa za ostatné dva roky podarilo nastaviť systém fungovania Matice slovenskej tak, aby jej ročný rozpočet nepresahoval výrazne hranicu 2 miliónov eur. Účelová dotácia Ministerstva kultúry SR je vo výške 1 494 tisíc eur, ale len na mzdách a odvodoch ročne Matica odvedie štátu „späť“ vyše 850 tisíc eur. Ďalších vyše 300 tisíc ide na správu nehnuteľností vo vlastníctve ustanovizne – vrátane

národných a kultúrnych pamiatok, platby za nájmy pre zákonné činnosti a energie. Napriek tomu, že počas uplynulých dvoch rokov opustili rady Matice desiatky zamestnancov (v rokoch 2015-2016 sme 64 zamestnancov prepustili, 10 nových prijali) a obmedzili sa výdavky, efektívnym nastavením vzťahov sa činnosť a úlohy plnia v súlade so zákonom. Okrem zákonných úloh plníme široké spektrum matičnej, neštátnej činnosti, na ktorú neprispieva štát, ale financovaná je čisto z matičných príjmov. Táto podporná aktivita smeruje predovšetkým na uchovávanie tradičného kultúrneho dedičstva slovenského národa, ako je napr. podpora folklóru. Prehľad činnosti Matice v sebe obsahuje úlohy platené štátnou dotáciou, ale aj neštátnymi príjmami ustanovizne.

Vydavateľstvo Matice slovenskej

Vydavateľstvo MS zrealizovalo v rokoch 2015 – 2016 spolu 85 nových knižných vydaní a 13 knižných dotlačí a reedícií. Okrem toho zabezpečovalo vydávanie periodických vydaní: Slovensko (magazín pre zahraničných Slovákov 4 krát ročne), Kultúra slova (odborný časopis o jazykovede 6 krát ročne), Historický zborník (vedecký časopis 2 krát ročne), Slováci v zahraničí (vedecká ročenka). Mnohé z vydaní získavali rôzne ocenenia na celoslovenskej aj regionálnej úrovni, konkrétne za uvedené dva roky získali naše vydania viac ako dvadsať ocenení: Najkrajšie knihy Slovenska (2 tituly), ceny a prémie Literárneho fondu (5 titulov), ceny Bibiany za detskú literatúru (4 tituly), ceny Klubu fotopublicistov SSN „Najkrajšia kniha propagačný materiál o Slovensku“ (2 tituly), ceny Spolku slovenských spisovateľov, Medzinárodné ceny E. E. Kischa, ceny z regionálnych súťaží. Okrem toho získala MS 3. miesto v čitateľskej súťaži Knižnej revue o Vydavateľstvo roka 2015.

Z ocenených a čitateľmi žiadaných titulov spomeňme:

a) z krásnej literatúry napríklad L. Jurík: Alexander Dubček – Rok dlhší ako storočie; Klenoty slovenskej poézie I (zost. J. Rezník), J. Balco: Kliatba žltých ruží, edícia literárnych prvotín Modrá katedrála a pod.;

b) z detskej literatúry napríklad dvojica titulov zážitkovej vlastivedy O. Sliackeho Divy Slovenska plus Divy Slovenska II; viacero nových regionálnych a tematických zbierok povestí do našej edície Povest'ová mapa Slovenska (Slovenské povesti M. Ďuríčkovej, Turčianske povesti II, Povesti o slovenských riekach, Povesti o slovenských liečivých prameňoch a kúpeľoch, Murárske povesti a príbehy...); K. Mikolášová: Bojniskí búbeli; J. Rezník: Literárne hádanky; J. Pavlovič: Slováci a slová; Š. Moravčík: Veselé potulky po svete; P. Mišák: Rozprávky z pokladu P. Dobšinského a i.;

c) z literatúry faktu napríklad V. Apfel: Legenda v kameni (Príbeh mohyly na Bradle); J. Čomaj: Neskutočné príbehy I – II;

d) z odborných a vedeckých publikácií napríklad kolektívne monografie Kelti – Veľká kniha o Keltoch v Žilinskom kraji; Javorníky – Veľká kniha o nemalom pohorí; Prelom dejín – Rok 1945 v slovenských dejinách; monografie P. Huba: Príbeh slovenskej hymny a jej autora – Dielo Janka Matúšku; J. Kačala: Teória vetného člena; K. Strelec: Premeny sklenenej fľaše (národopisná monografia);

e) početný súbor vedeckých zborníkov mapujúcich biele miesta slovenských dejín, literárnej vedy, spolužitia Slovákov na zmiešaných územiach (napr. ročenka Slovakistika, zborníky z vedeckých konferencií a i.);

f) memoárová literatúra, esejistika (napr. M. Gacek: Sibírske zápisky; František Vnuk: Karol Sidor – Vatikánsky denník III; A. Sláviková: Vyznania osobností Slovenska);

g) rôzne ďalšie tituly (napr. každoročný Národný kalendár s množstvom tematických príspevkov k najvýznamnejším výročiam; dvojzväzkový Veľký spevník najznámejších ľudových piesní; Trojjazyčné anglicko-slovensko-nemecké pexeso a pod.).

Výrazný podiel v našom edičnom programe majú učebnice a doplnkové učebné texty (napr. Svet práce pre 7. a 8. r. ZŠ – aj maďarské verzie, Dejepis pre 8. r. ZŠ – aj slepecká verzia, Fyzika pre 8. r. ZŠ – maďarská verzia, Žilinská župa v dejepise), monografie využívané študentmi VŠ ako učebné texty (okrem vyššie uvedených napr. M. Slivka: Pohľady do stredovekých dejín Slovenska), ako aj detská literatúra so silným didaktickým rozmerom. Okrem edičnej činnosti máme stabilný program prezentačných aktivít; každoročne realizujeme približne 20 literárnych podujatí, besied, prezentácií – medzi pravidelné patrí napr. Jarná škola fantázie s každoročnou účasťou okolo 150 detí martinských ZŠ. Zúčastňujeme sa na organizácií podujatí MS a ďalších podujatí (napr. Prečo mám rád slovenčinu – prečo mám rád Slovensko), realizujeme odbyt našich vydaní na knižnom trhu, prevádzkujeme e-shop vydavatel.sk a Kníhkupectvo J. C. Hronského v Martine.

Slovenské národné noviny

Slovenské národné noviny sú novinovým týždenníkom s rozsahom 12 strán tradičného stredoeurópskeho formátu v celofarebnom vyhotovení. Za ostatné roky sa vyprofilovali na mienkotvorné periodikum zamerané na podporu vlasteneckých a národných tém. Okrem aktuálnej publicistiky z oblastí politiky, ekonomiky, zahraničia a kultúry sa v novinách objavujú reportáže ako žáner, ktorý pomaly v slovenskej žurnalistike vymiera. Pravidelné a významné rubriky sú Zabudnutá história, Rozhovor týždňa alebo Osobnosti Slovenska.

Národno-vlastenecké zameranie periodika vytvára možnosť na zvýšenie nákladu v najbližšom roku 2017, keďže mesačník rovnakého zamerania opustil pronárodné zameranie. Redakciu Slovenských národných novín (SNN) v roku 2016 viedol Mgr. Maroš Smolec. Šéfredaktorom je už od roku 2011. V rámci redakcie pracuje desať ľudí, vedenie, grafik, redaktori, korektorka a administratívny pracovník. Okrem toho do okruhu prispievateľov patria významné osobnosti Slovenska spomedzi spisovateľov, politológov, historikov a karikaturistov, ako napr. J. Čomaj, A. Hykisch, R. Michelko, M. Tkáč, M. Pius, P. Valo, A. Mišanek, E. Kotrha a iní. SNN 1 – SNN 52 sa na základe vyrokovania trhových cien tlačili pod záštitou Neografie, a. s., Martin. V roku 2016 vyšlo 46 čísel, z toho 6 dvojčísel. Vyšla 8 krát príloha *Orol tatranský*, z toho 4 krát ako dvojčíslo. Vyšli 2 prílohy *Zo života Matice slovenskej* (v SNN č. 22/2016 a 49/2016). Priemerne za rok v SNN vyjde okolo 1800 samostatných žurnalistických príspevkov rôzneho žánru a rozsahu. Počet predplatiteľov každoročne stúpa. V priebehu roka 2016 sa prihlásilo na odber 205 nových odberateľov, 79 sa odhlásilo (v tom je započítaných 18 úmrtí predplatiteľov). Prírastok je spojený so záujmom a s kvalitou poskytovaného obsahu. Úbytok je spojený s ekonomickými možnosťami predplatiteľov, väčšinou sa odhlásili predplatitelia na starobnom dôchodku. Pokračoval predaj SNN v matičnej predajni SVOJEŤ v Liga Pasáži, kde sa týždenne predávalo 30 – 35 kusov. K 31. 12. 2016 redakcia evidovala 1990 slovenských odberateľov cez MS, 20 zahraničných odberateľov cez MS, 159 odberateľov cez Slovenskú poštu. Ostatná časť nákladu sa predáva v distribučnej sieti. V roku 2015 – 2016 šéfredaktor Maroš Smolec absolvoval takmer päťdesiat besied so študentmi stredných škôl po celom Slovensku na tému Slovenské národné noviny a Ľudovít Štúr inými očami.

Orol tatranský – Revue pre mladú literatúru, umenie a spoločnosť

Časopis pre súčasnú literatúru a umenie *Orol tatranský* je obsahovo atraktívny mesačník, ktorý poskytuje priestor širokému spektru predovšetkým mladých talentovaných slovenských básnikov, prozaikov, esejistov, autorov literatúry faktu, literárnych vedcov a kritikov, literárnych historikov, začínajúcich výtvarníkov, hudobníkov a pod. Primárnym poslaním mesačníka je komplexné zmapovanie aktuálneho diania v uvedených oblastiach v domácom prostredí. Osobitá pozornosť je venovaná reflexiám výročí významných osobností a udalostí, na ktoré kontinuálne nadväzujú dnešné generácie tvorcov. Vychádza od augusta 1848 s menšími prestávkami až do súčasnosti. Časopis vychádza ako samostatne nepredajná príloha SNN, v roku 2016 vyšla 8 krát, z toho 4 krát ako dvojčíslo. Príloha vychádza v celofarebnom

vyhotovení v rozsahu od 16 do 32 strán.

V OT sú zachované niektoré pôvodné rubriky zo Štúrovho Orla tatranského, napríklad Novosti, Cestovania a pod. Pravidelné rubriky sa venujú významným dokumentom slovenskej literárnej, spoločenskej a kultúrnej histórie (Slávne rukopisy), významným slovenským osobnostiam, ktorých tvorbu a prácu prerušila predčasná smrť (Mladí vo večnosti), mladým literátom (Mladá tvorba) či mladým a začínajúcim slovenským výtvarníkom (ARTikulácia). Redakcia OT úzko spolupracuje aj s akademickým prostredím, v rubrike Písanie o čítaní poskytuje napríklad publikačný priestor študentom Žilinskej univerzity, Fakulty humanitných vied, kde reflektujú diela svetovej a domácej literatúry. Od roku 2011 vychádza OT v novej, sviežej a modernej grafickej úprave, taktiež je aktívny v prostredí sociálnych sietí (Facebook, Twitter) a od roku 2016 redakcia spustila aj prevádzku vlastnej webovej stránky pod doménou www.oroltatransky.sk. Táto stránka bola spoločnosťou Xion, ktorá prevádzkuje a poskytuje internetové služby, označená ako „stránka týždňa“. Redakciu vedie Marián Grupač.

V redakčnej rade figurujú ľudia, ktorí odborne garantujú obsah príspevkov, ktorým sa venujú: Peter Cabadaj (literárna história), Zuzana Bukovenová (recenzistika, publicistika), Peter Tollarovič (recenzistika, literárno-kritická reflexia), Ján Juhaniak (výtvarné umenie). Pozitívne ohlasy čitateľov OT potvrdzujú, že súčasné smerovanie periodika je efektívne, časopis oslovuje čoraz širšie spektrum čitateľov a má tendencie v tomto pôsobení pokračovať.

Magazín Slovensko

Štvrtročník Slovensko pokračoval vo vychádzaní v roku 2016 – kontinuálne už ako 38. ročník – a je naďalej celofarebným spoločensko-kultúrnym časopisom (vydávajú ho Matica slovenská a Neografia, a. s.) s podtitulom Magazín pre slovenský svet. V pravidelnej periodicite jar – leto jeseň – zima v každom čísle na takmer pol stovke strán reflektuje nielen aktuálne dianie na Slovensku, ale aj medzi krajanmi kdekoľvek žijú vo svete. Mapuje ich spolkový život, prináša zaujímavosti z ich života a hľadá otázky na aktuálne odpovede súčasnosti tak v podobe jednotlivých príspevkov, ako aj v podobe tematických celkov. S podobným zreteľom kolektív renomovaných autorov – novinárov, publicistov aj spisovateľov – prostredníctvom spektra žánrov zväčša umeleckej publicistiky predstavuje zaujímavé zákutia Slovenska, prináša príbehy zaujímavých ľudí a v recenziách a vo voľných hodnoteniach (napr. rozhovormi s osobnosťami) aj erudované pohľady na všetky prejavy najmä kultúrneho diania. Nechýbala Veľká vedomostná súťaž so silne edukatívnym nábojom. Magazín SLOVENSKO ako jediné spomedzi podobných printových médií venovalo zvýšenú

pozornosť predsedníctvu Slovenskej republiky v Rade Európy (v druhej polovici roka 2016), keď v letnom čísle prinieslo tematický celok naplnený rozhovormi s predsedom NR SR A. Dankom, ministrom MZVaEZ M. Lajčákom, predstavením loga a či známky SK PRESS, pozvánkami na koncerty a iné prezentačné podujatia... Všetko spomenuté podporuje aj stále sa rozširujúca spolupráca s orgánmi štátnej správy a inštitúciami nasmerovanými ku krajanskému životu – spomenieme aspoň Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí pri Úrade vlády SR, Svetové združenie Slovákov v zahraničí a Krajanské vysielanie Slovenského rozhlasu RTVS... Vďaka rokovaniam sa ďalej posunuli aj možnosti prezentácie magazínu tak v printových, ako aj elektronických médiách, ktoré sa prejavia v roku 2017. Tomu zodpovedá aj skutočnosť, že magazín od č. 3/2016 prešiel zmenou dizajnu smerom k dynamickej podobe, korešpondujúcej s aktuálnymi trendmi.

Slovenské pohľady

2015 – Rok Ľudovíta Štúra

Slovenské pohľady sú najstarším európskym periodikom tohto druhu – zameraného na literatúru. V rámci osláv 200 rokov od narodenia Ľudovíta Štúra bolo uverejnených desať príspevkov (O. Sliacky, M. Tkáč, J. Čertík, J. Kačala, S. Mathé, M. Bátorová, D. Podracká, V. Šabík, T. Winkler a J. Markuš). Ďalej si pripomenuli: 390. výročie vydania Ostrihomského rituálu – 2 príspevky (V. Judák a J. Skladaná), 260 rokov od narodenia Jozefa Ignáca Bajzu – jeden príspevok (P. Cabadaj). 40 rokov od úmrtia Ela Havettu – jeden príspevok (P. Cabadaj). 50 rokov od vzniku Bienále ilustrácií Bratislava – jeden príspevok (P. Tvrdoň – P. Čačko). Seriál o vzniku uhorského štátu – 7 príspevkov (R. Marsina, J. Bartl, M. Homza, J. Lukačka, I. Mrva, A. Hrnko, P. Mulík). Blok o súčasnej vojvodinskej literatúre a kritike (zostavil A. Svetlík). Rozhovory so zahraničnými Slovákami – 5 príspevkov (I. M. Ambruš, D. M. Anocová – Nadlak, M. Babjak – Vojvodina, V. Skalský – predseda Svetového združenia Slovákov v zahraničí). Stratégia Matice slovenskej na najbližšie roky – 1 príspevok (P. Cabadaj).

2016 – Rok Svetozára Hurbana Vajanského

Hlavné články sa týkali 100 rokov od úmrtia Svetozára Hurbana Vajanského – 2 príspevky (Eva Fordinálová). Ďalej si pripomenuli: 160 rokov od úmrtia Ľudovíta Štúra, 200 rokov od narodenia (2015) – 5 príspevkov (P. Parenička, T. Winkler dva krát, J. Čertík, M. Pius). 170. výročie od založenia Slovenských pohľadov – celoročná anketa. 170. výročie SP – 2 príspevky (M. Tkáč, T. Winkler). 170. výročie SP – kultúrny program v rámci 50. ročníka literárneho festivalu Slovesná jar v Turčianskej galérii v Martine 8. júna 2016. 170. výročie

SP – okrúhly stôl na Kongrese slovenských spisovateľov s medzinárodnou účasťou v Trenčianskych Tepliciach v dňoch 22. – 23. septembra 2016. 170. výročie SP – vedecká konferencia v Zichyho paláci v Bratislave 4. októbra 2016. Grant Fondu na podporu umenia vo výške dvetisíc eur. 90. výročie vzniku Slovenského rozhlasu – 2 príspevky (S. Kalný, J. Chovanec). 80. výročie nedožitého narodenia Vincenta Šikulu – tematický blok. 3 bloky východoslovenských autorov (zostavil T. Kočík). Grant Fondu na podporu umenia vo výške päťtisíc eur. Blok z pozostalosti Ruda Fabryho.

Vedné ústredie MS – Slovenský historický ústav MS, Slovenský literárny ústav MS

Hlavné aktivity Matice slovenskej

Hlavné aktivity MS sú podujatia organizované Maticou slovenskou s nadregionálnym dosahom. Medzi najznámejšie a tradičné patrí napríklad Celonárodná púť na Devín – vždy v apríli pri príležitosti výstupu mladých štúrovcov na Devín, ale aj ako pripomenutie cyrilometodského kresťanského odkazu pre slovenský národ, alebo celonárodné Matičné slávnosti, ktoré sa každý rok konajú v inom slovenskom meste. V roku 2016 boli veľkolepými oslavami v Komárne, kde Matica výnimočne prezentovala aj slovensko-maďarskú spoluprácu na zmiešaných územiach slovenského juhu.

Rok 2015 – Rok Ľudovíta Štúra

Počet zrealizovaných podujatí na Slovensku venovaných Ľ. Štúrovi sa vyšplhal na 86; z toho tri vedecké konferencie. Do literárnej súťaže Matičná esej 2015 – Štúrov odkaz dnešku poslalo svoje texty 127 študentov vysokých škôl zo Slovenska a z Čiech. Na 49. ročníku Slovesnej jari sa zúčastnilo vyše dvetisícpäťsto záujemcov. Najvýznamnejšími vedeckými konferenciami MS v roku 2015 boli Prelom dejín – rok 1945 v slovenských a európskych dejinách; Pohľady mladej vedy; Odkaz Slovenských národných novín. Z konferencií vyšli rozsiahle zborníky.

Rok 2016 – Rok Svetozára Hurbana Vajanského

Počet zrealizovaných podujatí na Slovensku venovaných Vajanskému bol štrnásť; z toho jedno vedecké. Do literárnej súťaže Matičná esej 2016: Vajanského odkaz dnešku poslalo svoje texty 67 študentov vysokých škôl zo Slovenska a z Čiech. Na jubilejnom 50. ročníku Slovesnej jari sa zúčastnilo vyše 2 750 záujemcov. Najvýznamnejšími vedeckými

konferenciami MS v roku 2016 boli: Slovenské pohľady. 170. výročie založenia; Svetozár Hurban Vajanský. Sté výročie úmrtia.

Historický zborník

Historický zborník je vedecké periodikum, ktoré vychádza dvakrát do roka. Zamerané je na prezentáciu slovenských národných dejín a širších dejinných súvislostí. Publikuje výsledky základného a aplikovaného výskumu realizovaného v rámci Matice slovenskej aj mimo nej. Tematicky sa orientuje najmä na oblasť slovenských dejín od najstarších čias až po súčasnosť.

Historický zborník vydáva (dvakrát ročne) Matica slovenská. Redakčne ho pripravuje Slovenský historický ústav v spolupráci s Historickým odborom Matice slovenskej.

Šéfredaktorom je PhDr. Peter Mulík, PhD. Historický zborník je financovaný z rozpočtu Matice slovenskej. Historický zborník, ročník 26, č. 1, vyšiel v júni 2016 na 278 stranách.

Publikovali v ňom aj matiční historici a vedci – členovia Historického odboru Matice slovenskej: Richard Marsina, René Škandík, Bruno Čanády, Róbert Letz, Roman Michelko, Peter Žeňúch, Martin Homza, Ivan Mrva, Beáta Katrebová-Blehová, Martin Lacko, František Vnuk, Peter Mulík o hľadani pôvodnej pravlasti starých Maďarov a tatárskom vpáde, o existencii a pomenovaní slovanského kmeňa v Nitriansku, o burse študentov Krakovskej univerzity z Uhorska, o Slovenskej remeselníckej a obchodníckej jednote 1919 – 1938, o konaní o milosti pred Národným súdom v Bratislave, o právnych základoch a cestách k česko-slovenskej federácii z roku 1968, o politických koncepciách v myslení Ľudovíta Štúra, o kráľovskom titule pre Svätopluka I. a o otázkach koncepcie dejín Uhorska.

Historický zborník, ročník 26, č. 2, vyšiel v decembri 2016 na 245 stranách. Publikovali v ňom aj títo matiční historici a vedci: Richard Marsina, Bernard Jozef Meliš, Martin Vašš, Peter Mulík, Emília Hrabovec, Martin Lacko, Peter Bielik, František Vnuk, Pavol Parenička, Beáta Katrebová-Blehová o apoštolskej stolici v Ríme a o používaní slovanského jazyka v liturgii na Veľkej Morave, o cirkevných výsadách miest a mestečiek v stredoveku na Slovensku, o živote slovenských umelcov v Turčianskom Svätom Martine v medzivojnovom období, o tajnej ankete o slovenskej štátnosti v roku 1950, o vinníkoch tragédie v Kľaku a v Ostrom Grúni v roku 1945, o komunizme a druhom vatikánskom koncile, o Gustávovi Husákovi a zriaďovaní samostatnej slovenskej cirkevnej provincie.

Historický zborník, ročník 25, č. 1, vyšiel v polovici roka 2016 na 228 stranách. Publikovali v ňom autori združení v Matici slovenskej aj z ostaných historických pracovísk (Vladimír Rábik, Richard Marsina, Miroslav Bezunk, Róbert Letz, František Vnuk, Ladislav Tajták,

Štefan Kucík, Peter Mulík, Milan S. Ďurica na tieto témy: ordinovanie klerikov z územia dnešného Slovenska v Rímskej kúrii v neskorom stredoveku, slovenskí politici Martin Sokol a Július Stano, Robert W. Seton-Watson a jeho prvá návšteva Česko-Slovenska v máji 1919, národnostná otázka v životnom diele Sándora Máraiho, posledné vyhlásenie vlády Slovenskej republiky z 24. apríla 1945, úvaha Pavla Čarnogurského o tzv. Deklarácii o únii Slovenska s Poľskom, historický výskum prameňov k dejinám Slovenska a Slovákov v Taliansku, náboženská identita v kontexte šírenia národnej ideológie. Historický zborník, ročník 25, č. 2, vyšiel koncom roku 2016 na 207 stranách. Odbornými príspevkami ho naplnili matiční aj mimomatiční historici Ivan Mrva, Ján Štefanica, Martin Lacko, František Vnuk, Petr Kubík, Róbert Letz, Richard Marsina a ďalší. Venovali sa bojom o uhorskú korunu medzi Ferdinandom Habsburským a Jánom Zápoľským po Moháčskej bitke na Spiši, americkému bombardovaniu Slovenskej republiky v rokoch 1944 – 1945 a jeho obetiam, slovenskej politike v roku 1925 očami britskej diplomacie, slovenskému exilu v správach čs. vyslanectva a aktivitám proti F. Ďurčanskému a Kirschbaumovi (1961 – 1966/1968) a zjazdu mladej slovenskej generácie v Trenčianskych Tepliciach (1932).

Slovenský literárny ústav Matice slovenskej

V oblasti vedy a výskumu sa ústav špecializuje na súčasnú slovenskú literatúru po roku 1989. Konkrétnym výsledkom činnosti v príslušnom období je vydanie jednej vedeckej monografie, dvoch odborných publikácií, dvoch básnických zbierok edície knižných debutov Modrá katedrála, zorganizovanie dvoch vedeckých konferencií a desiatich odborných podujatí a seminárov. Okrem svojho hlavného programového zamerania venoval ústav pozornosť organizovaniu, resp. spoluorganizovaniu odborných podujatí a seminárov, ktoré na rôznych miestach Slovenska pripomenuli život a dielo popredných slovenských básnikov a prozaikov. SLÚ MS organizuje každoročne Matičnú esej, celoštátnu literárnu súťaž pre študentov vysokých škôl, ktorá reflektuje jubileá významných osobností slovenských dejín (A. Hlinka, E. Štúr, S. H. Vajanský, J. M. Hurban). Ťažiskovým podujatím, ktoré SLÚ MS každoročne organizuje, je Slovesná jar v Martine – najstarší literárny festival na Slovensku. V roku 2017 sa uskutoční už 51. ročník tohto vyhľadávaného podujatia. Ústav tiež zabezpečuje obsahovú časť revue pre mladú literatúru, umenie a spoločnosť Orol tatranský, ktorá je mesačnou prílohou Slovenských národných novín.

SLÚ MS systematicky pripravuje projekty, prostredníctvom ktorých sa uchádza o finančné prostriedky z rôznych grantových programov (Fond na podporu umenia, grantové programy Ministerstva školstva SR, Žilinského samosprávneho kraja, mesta Martin, Nadácie Kia Motors Slovakia a i.).

Krajanské múzeum Matice slovenskej

V oblasti vedy KM MS pripravilo: vedecké ročenky *Slováci v zahraničí* č. 32 a č. 33, účasť na medzinárodných vedeckých konferenciách s príspevkom (Rumunsko, Česko), účasť na medzinárodných vedeckých konferenciách (Poľsko, Slovensko), štúdie do zborníkov (Česko, Slovensko, Rumunsko, Srbsko), prednášku o S. V. Vajanskom (Chorvátsko). V oblasti archívnej činnosti, akvizície fondov a rozvoja knižnice KM MS, výpožičiek a konzultačných služieb: prevádzka knižnice so 69 478 publikáciami, inventarizácia archívu, za rok 2015 – 15 762 j., za rok 2016 – 7 000 j., poskytovanie výpožičných a bádateľských služieb /2015 – 32 bádateľov, 1000 výpožičiek; 2016 – 20 bádateľov – 700 výpožičiek, príjem akvizícií a ich katalogizácia /r. 2015 – 1049 akvizícií, r. 2016 – 473 akvizícií/, spracovanie audiovizuálneho fondu a fotografií.

V oblasti stykovej činnosti s krajanmi a iných príbuzných činností sa vykonalo obnovenie činnosti najvyššieho poradného orgánu MS pre krajanskú problematiku – Rady pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Projektová činnosť pozostávala zo snáh o získanie financií na podporu krajanskej činnosti z FPÚ, EÚ, VUC a mesta Martin. Zahraničné služobné cesty boli zamerané na podporu stykov s krajanskými komunitami (Česko, Poľsko, Rumunsko, Chorvátsko, Maďarsko a Srbsko), vybavovanie sponzorských kníh, didaktických materiálov a cien do súťaží (pre Kanadu, Ukrajinu, Rumunsko, Srbsko, Česko, Francúzsko, Maďarsko, Poľsko, Čiernu Horu), spoluprácu pri návštevách krajanov na Slovensku a na Medzinárodnom letnom tábore MS, prípravu populárno-náučných a informačných článkov do krajanských periodík (USA, Kanada, Francúzsko, Maďarsko, Poľsko, Česko, Rumunsko, Srbsko, Chorvátsko, Švajčiarsko, Švédsko,...), prípravu rozhovorov s krajanmi do SNN a organizovanie súťaže a hodnotenie prác krajanov pre súťaž *Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko* (krajanská kategória má jediná vzostupný vývoj)

V oblasti styku so slovenskou verejnosťou a mládežou: sprístupňovanie a lektorovanie stálej expozície v Dome J. C. Hronského (každý rok viac ako 3100 návštevníkov), príprava regionálnych podujatí (Matičné Vianoce, kuchyňa starých mám).

Archív Matice slovenskej

Rok 2015

V roku 2015 sa udiali personálne zmeny: nový riaditeľ, nový správca registratúry, bola dokončená spisová rozluka medzi MS a SNK: do Archívu MS bolo odovzdaných 532 archívnych škatúl dokumentov z rokov 1954 – 2000, získaných 14 prírastkov darom alebo presunom. Realizovalo sa zabezpečovanie bádateľských služieb prostredníctvom bádateľne Archívu MS: celkovo 124 bádateľských návštev, 59 bádateľov (2 zahraniční); 158 bádateľov elektronickou komunikáciou (12 zahraničných), 16 telefonických a 7 osobných konzultácií vypracovanie analýzy archívneho fondu *Miestne odbory a členská základňa Matice slovenskej* – zaslanie Odboru archívov a registratúr Ministerstva vnútra SR na posúdenie jeho členenia, starostlivosť o trvalú expozíciu *Jozef Cíger Hronský – Život bez oddychu*, archívne dokumenty využité alebo uverejnené: výstava *Ludovít Štúr (1815 – 1856) – reformátor slovenskej spoločnosti*, monografia Divadelného ústavu o matičiarovi Ferdinandovi Hoffmannovi, dokumentárny film *Matičiar. K storočníci Juraja Pašku, správcu MS*, získaných 180 prírastkov do príručnej knižnice a 60 prírastkov do Zbierky kníh a periodík vydaných MS po roku 1990, systematické zhromažďovanie elektronických súborov, napr. Slovenských národných novín od roku 2007, Monitoring médií a ich sprístupnenie v počítačovej sieti MS pre potreby bádateľov i zamestnancov, vyrad'ovacie konanie špecializovanej finančnej registratúry z rokov 1947 – 1999 (v množstve 7 435 kg dokumentov), publikačná činnosť: štúdie (1), odborné články (2), iné (1).

Rok 2016

V roku 2016 bolo získaných 12 prírastkov darom alebo presunom pre sceľovania archívnych fondov, presuny dokumentov do Slovenského národného archívu a do Spolku sv. Vojtecha v Trnave, zabezpečovanie bádateľských služieb prostredníctvom bádateľne Archívu MS: celkovo 118 bádateľských návštev, 41 bádateľov (4 zahraniční); 160 bádateľov elektronickou komunikáciou (8 zahraničných), 15 telefonických a 8 osobných konzultácií 55 prírastkov do Zbierky kníh a periodík vydaných MS po roku 1990 a 136 prírastkov do príručnej knižnice, starostlivosť o trvalú expozíciu *Jozef Cíger Hronský – Život bez oddychu* v Dome J. C. Hronského. Vykonaná podrobná revízia dokumentov a predmetov v expozícii triedenie kartotéky členov miestnych odborov MS z rokov 1968 – 1978, archívne dokumenty zapožičané na výstavu *Arnold Peter Weisz-Kubínčan: Hľadanie identity*, zostavenie katalógu a panelovej výstavy *90. výročie slávnostného otvorenia druhej budovy Matice slovenskej (1926 – 2016)*, príprava a prezentácia tematických výstav archívnych dokumentov pre tri

vzácné návštevy v Archíve MS: veľvyslanec Ruskej federácie v SR Aleksej Leonidovič Fedotov, štátny tajomník Ministerstva kultúry SR Igor Adamec a predseda NR SR a Slovenskej národnej strany Andrej Danko, príprava návrhov štyroch vnútorných smerníc MS v oblasti správy registratúry – registratúrnych poriadkov a plánov, publikačná činnosť: katalóg k výstave (1), odborné články (4), iné (3)

Stredisko národnostných vzťahov

Legislatívne a matičné východiská činnosti

Stredisko národnostných vzťahov Matice slovenskej (SNV) plní úlohy vyplývajúce zo zákona č. 69/1997 Z. z. o Matici slovenskej, v ktorom má zadefinované svoje poslanie. Napĺňa ich ako koordinátor výskumu a dokumentácie vzťahov obyvateľov na jazykovo zmiešaných územiach Slovenskej republiky, vytýčením vlastných výskumov, projektov a cieľov.

Výber zo základných výsledkov

Stimuly pre národnú identitu a vlastenectvo

Autor: Margaréta Vyšná

V štúdií sme sa snažili zadefinovať pojem národnej identity čo najobjektívnejšie a vyhľadať jej konkrétne podoby tak v zákonných normách, ako aj v reálnom verejno-spoločenskom živote obyvateľov s ťažiskom na jazykovú situáciu a výchovno-vzdelávací proces.

Štúdiá vyšla v zborníku SNV – Slováci na jazykovo zmiešaných územiach Slovenskej republiky – kultúrne procesy na juhu, 2017.

Konkordátna úprava v Slovenskej republike ako súčasť právnych noriem vo verejnej správe.

Autor: Viliam Komora

Ak zhodnotíme problematiku konkordátnej úpravy v SR, môžeme poukázať aj na tie skutočnosti, že v oblasti národnostných vzťahov, t. j. problematika vzťahov medzi štátotvorným národom a jednotlivými národnosťami v štáte, ako aj v oblasti používania jazykov národnostných menšín, táto problematika sa v nich nenachádza.

Štúdiá vyšla v zborníku Racionalizácia verejnej správy. Bratislava: Akadémia Policajného zboru, 2016.

Ďalšie oblasti analýzy

Konfesijno-právne vzťahy v národnostnom kontexte od vzniku Uhorska po bitku pri Moháči

Autor: Viliam Komora

Adolf Ivanovič Dobriansky a súčasná Matica

Autor: Viliam Komora

Projekty, strategické dokumenty, koncepcie

Projekt: Slováci na jazykovo zmiešanom území v rámci kultúrnej situácie na Slovensku (pracovný názov), publikácia

Grant – dotácia na podporu významných vedeckých projektov v MS

Zodpovedná: Margaréta Vyšná

Autori: Margaréta Vyšná, Viliam Komora

Časový plán projektu: november 2016 – 15. marec 2017

Rozpočet: 1 300 eur

Realizovaným projektom SNV plní Zámery a ciele SNV o knižnej prezentácii výsledkov svojich štúdií (Zámery a ciele SNV, Priority, bod 5).

Konferencie, prednášková a edičná činnosť: Tradične SNV zorganizovalo konferenciu, v tomto roku v Rimavskej Sobote pod názvom Slováci na jazykovo zmiešaných územiach Slovenskej republiky – kultúrne procesy na juhu. Konferencia bola zameraná na témy, ktoré budú obsahovou náplňou aj Správy o postavení a právach Slovákov na jazykovo zmiešaných územiach SR v roku 2017. SNV tak naplnilo jednu zo svojich priorit. (Zámery a ciele SNV, Priority, bod 3). Myšlienka Slovanstva je jednou z prioritných tém MS, ale aj SNV. Na tému úlohy a priority v súčasnosti v slovanskom svete sa uskutočnilo stretnutie s veľvyslancom Ruskej federácie v Bratislave Alexejom Leonidovičom Fedotovom. SNV a Matica slovenská sa už niekoľko ostatných rokov usiluje úzko spolupracovať okrem iných národností taktiež s Rusínmi a ich organizáciami. SNV sa tým usiluje plniť zámery v zmysle svojej koncepcie.

Informačné ústredie MS

Informačné ústredie MS (IÚ) sa počas celého roka 2016 zapájalo do realizácie všetkých podujatí MS (fotodokumentácia, propagácia a pod.). Medzi hlavné podujatia, ktoré IÚ propagovalo, boli Národný výstup na Devín, Slovesná jar a Národné matičné slávnosti. Propagoval sa Svetozár Hurban Vajanský pri príležitosti stého výročia jeho úmrtia v jednotlivých krajoch. Táto propagácia prebiehala prostredníctvom zasielania tlačových správ a informovania médií, dokumentácie podujatí a písania článkov, ktoré boli zverejnené na webovej stránke, prípadne v regionálnej tlači. (Spracované fotografie, videá a zvukové záznamy sa odovzdali na DVD do Archívu MS.) Od 1. 4. 2015 funguje nová matičná webová stránka na doméne www.matica.sk, ktorá je vo výlučnom vlastníctve MS. Obsah stránky je neustále inovovaný a postupne napĺňaný novými informáciami. Na stránke je zriadený aj profil verejného obstarávateľa. V rámci Matica TV bolo vyrobených vyše 60 publicistických

filmov a reportáží z podujatí doma aj vo svete, ktoré realizuje občianske združenie Pro memorialis. Matica slovenská ich zdieľa cez svoj YouTube kanál TV MATICA. Napríklad: Národná slávnosť na Devíne, Matica dobyla Komárno – NMS (669 vzhliadnutí k 31. 12. 2016), Gorazd v hlavnom meste, 61 krokov, Matičiari v Rjeke (141 vzhliadnutí), Sviatok v Nadlaku (447 vzhliadnutí). Okrem toho aj reportáže o významných osobnostiach – Andrej Radlinský, Andrej Žarnov (532 vzhliadnutí) Matúš Dula, Palatín Turzo (25 583 vzhliadnutí), Pocta Aničke Jurkovičovej (283 vzhliadnutí). Pri vystavovaní videí sa využíva konto MS na sociálnej sieti YouTube. V roku 2016 bolo spolu zverejnených 571 článkov a pozvánok na www.matica.sk, čo predstavuje nárast oproti roku 2015 o 17, 85 percenta (za rok 2015 bolo vystavených 486).

Požičovňa krojov a kostýmov Matice slovenskej

Požičovňa krojov a kostýmov v súčasnom období spravuje a ponúka zákazníkom do 1 800 krojových ženských, mužských a detských kompletov z vyše 40 regiónov Slovenska, viac ako 900 dámskych a pánskych dobových kostýmov, 300 karnevalových kostýmov pre ženy a mužov, 500 detských karnevalových kostýmov, rekvizity a doplnky a 300 najrôznejších parochní. V roku 2016 bolo zapožičaných 684 ks krojov z 3 422 častí (klobúk, nohavice, košeľa, vesta, sukňa, spodnica, malá spodnička, zástera, oplecko, ľajblík, čepiec, čižmy...), 940 ks kostýmov z 3 142 častí (kabát, tunika, šaty, sukňa, nohavice, klobúk, košeľa...) a 212 ks parochní, 54 brád, 3 vrkoče. V roku 2016 sme priemerne za mesiac 240 zákazníkom odborne poradili pri výbere kostýmov, rezervovali, vydali a spätne prebrali výpožičky. Pracovníci Požičovne krojov a kostýmov sa snažili naplňať jej základné a hlavné poslanie – zachovanie kultúrneho dedičstva, podpora tradičných kalendárových obyčají, podpora ochotníckeho divadelníctva, pripomínanie si historických míľnikov slovenského národa a pamätných výročí miest a obcí. Kroje, kostýmy a kostýmové doplnky si požičiavali individuálni i kolektívni zákazníci na karnevaly, plesy, spoločenské stretnutia, firemné večierky, stužkové, svadby. Tradičné podujatia ako fašiangy, Veľká noc, folklórne podujatia, Mikuláš, vianočné koledy a betlehemci sa tiež nezaobišli bez našich krojov a kostýmov. Kostýmovo sme zabezpečovali aj podujatia organizované Maticou slovenskou. Úspešne sme pokračovali v niekoľkoročnej spolupráci a pomohli kostýmami aj scenármi divadelných hier ochotníkom a matičiarom z Liptovského Mikuláša, Hrušova, zo Žabokriek nad Nitrou, Semerova, z Dolnej Krupej, zo Zvolena, Smrečian, z Očovej, zo Žabokriek nad Turcom, Spišskej Novej Vsi, z Terchovej. Podporovali sme tradičné kalendárové obyčaje výpožičkou krojov a kostýmov pre klientov zo záujmových združení a z OÚ a miest z Martina,

Liptovského Mikuláša, Istebného, Turčianskych Teplíc, Ružomberka, Dolného Kubína, Prievidze, OÚ Príbovec, OÚ Záboria, OÚ Lipovca, z obcí Mýto pod Ďumbierom, Háj, Rakov, Kľače, Slovenské Pravno, Nitrianske Rudno, Horný Hričov, Párnica, Sučany, Turany, Lipovec, Turčianske Kľačany, Varín, Malá Lehota, Podhradie, Dubové, Kral'ovany, Kláštor pod Znievom, Jasenové, Blatnica, Stránske, Liptovská Sielnica, Kremnička, Zvolenská Slatina, Lednice, Voznica. Pokračovala aj osvedčená spolupráca s občianskymi združeniami, domovmi sociálnych služieb, centrami voľného času, cirkevnými a kresťanskými zariadeniami. Naše služby využili na najrôznejšie charitatívne podujatia ,školy, centrá voľného času, múzeá, Detské domovy a domy sociálnych služieb Martin, Lipovec, ABC Martin o. z., OZ Ruslana OZ Pruské, OZ Partnerstvo Terchová, Spolok priateľov Turzovky, CVCĽ OZ DOS HÁJ Černová, SNM Martin, Turčianska knižnica Martin, ZŠ Sučany, ZŠ Slovenské Pravno, ZŠ Blatnica, ZŠ Benice, ZŠ Turčianske Kľačany, MŠ Priehradná Martin, ZUŠ Martin, ZŠ Bellamos Martin, MŠ Martin, ZŠ Turany, MŠ Turany SZŠ Liptovský Mikuláš, Liptovská šachová škola, CZ ECAV Lazy pod Makytou, Spojená evanjelická škola Martin, Farský úrad Liptovský Hrádok, Rímskokatolícka cirkev Lúčky. Kroje sme vypožičiavali FS Turiec, FS Púčík, DFS Makovička. V roku 2016 sme spolupracovali so Žilinským samosprávnym krajom pri podujatí Budatínsky rínok a výpožičkou kostýmov k filmu o Jurajovi Thurzovi. V roku 2016 sme kostýmy a kroje požičiavali aj MARKÍZE, spol. s r.o.

V roku 2016 v Matičnom dvore na Hontianskej paráde sme usporiadali výstavu tradičných masiek a kostýmov zameranú na podporu udržiavania kalendárových zvykov a tradícií. O služby Požičovne krojov a kostýmov je záujem z celého Slovenska. PKaK pri MS má jedinečnú úlohu pri zachovaní kultúrneho dedičstva, pri zachovaní tradičných kalendárových obyčají a aj v podpore ochotníckych divadelníkov. Obnova krojov, kostýmov, parochní je potrebná pre udržanie plnohodnotnej prevádzky Požičovne krojov a kostýmov v nasledujúcich rokoch. Bez obnovy krojov a kostýmov z pôvodnej Národopisnej šatnice sa postupne stane požičovňa karnevalových kostýmov, taká požičovňa pri dnešnej konkurencii nemá perspektívu a zmena charakteru požičovne pri zachovaní jej základného poslania je nežiaduca.

Členské ústredie MS

Členské ústredie MS je riadiace, koordinačné, organizačné, programové a metodické pracovisko pre matičné hnutie a oblastné strediská MS. Patrí k základným útvarom Matice slovenskej. ČÚ MS udržiava kontakty s miestnymi odbormi, usmerňuje prácu okresných

a krajských rád, venuje pozornosť a starostlivosť aj práci záujmových a vedeckých odborov, OMM a netreba zabudnúť aj na podporu zakladajúcich a kolektívnych členov MS. Udržiava kontakty s odbormi MS, usmerňuje a eviduje prácu okresných (oblastných) a krajských rád, vedie ústrednú evidenciu členov a odborov Matice. Plní aj úlohy súvisiace s matičným vzdelávaním a kultúrno-osvetovou činnosťou, pričom úzko spolupracuje s Krajanským múzeom, so Strediskom národnostných vzťahov a s Informačným ústredím. Neodmysliteľnou stálou úlohou ČÚ MS je účasť na matičných podujatiach po celom Slovensku. Tieto základné piliere musia nevyhnutne zostať alfou a omegou práce Členského ústredia na najbližšie, ale aj budúce roky. Okrem administratívno-organizačnej práce zabezpečuje ČÚ MS úlohu registrácie a evidencie odborov MS, vychádzajúcej zo zákona o MS a stanov MS.

Členské ústredie MS je servisným pracoviskom pre matičné hnutie. Jeho úlohou je predovšetkým pomáhať, a to buď metodicky, koordinačne, alebo organizačne pri príprave či realizácii matičných podujatí a zasadnutí.

ČÚ MS momentálne koordinuje a metodicky usmerňuje aktívnych:

- 20 domov MS v rámci SR:
  - a) D MS vo vlastníctve MS: Bratislava, Dunajská Streda, Filákov, Galanta, Komárno, Levice, Lučenec, Michalovce, Rimavská Sobota, Spišská Nová Ves, Žilina;
  - b) D MS v nájme MS: Banská Bystrica, Košice, Rožňava, Nitra, Šurany, Prešov, Snina, Prievidza, Liptovský Mikuláš.
- 10 oblastných pracovísk v rámci SR:
  - a) OP MS vo vlastníctve MS: Šamorín, Štúrovo;
  - b) OP MS v nájme MS: Brezno, Zvolen, Veľký Krtíš-Hrušov, Stropkov, Vranov nad Topľou, Poprad, Holíč, Trenčín (vznik 2016).

V roku 2015 a 2016 bol rovnaký počet pracujúcich OS MS. Len v roku 2016 vzniklo OP MS Trenčín.

- 12 aktívnych záujmových a 4 vedecké odbory MS v rámci SR.

K 31. 12. 2016 ČÚ MS na základe odporúčania Komisie pre členské hnutie a mládež preradilo medzi nepracujúce ZO a VO – Národopisný, Umelelecký a Sclavissimo.

Tieto 3 ZO a VO MS boli v roku 2015 zaradené medzi aktívne. V súčasnosti už nie sú. Za roky 2015 a 2016 nevznikli nijaké nové ZO a VO MS.

- 1) **Členské ústredie v zmysle stanov MS registrovalo k 31. 12. 2015 27 449 členov Matice slovenskej**, tzn. v miestnych, záujmových, vo vedeckých odboroch, v odboroch Mladej Matice, individuálnych členov, zakladajúcich a kolektívnych členov. ČÚ MS eviduje 738 MO MS, z toho 479 aktívnych, 47 odborov Mladej Matice, z toho 35 aktívnych, a 18 ostatných aktívnych záujmových a vedeckých odborov. Kolektívnych členov pri MS je 16 a individuálnych členov registrovaných priamo ČÚ MS, ktorí nie sú členmi v nijakom odbore MS, je 63. Zakladajúcich členov je v súčasnosti 50. Zahraničné MO MS 2 , členov 64.

Matičné hnutie v roku 2015 predstavovali:

- I. Domy Matice slovenskej v počte 20 aktívnych:** Bratislava, Banská Bystrica, Dunajská Streda, Filákov, Galanta, Košice, Komárno, Levice, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Michalovce, Prešov, Nitra, Prievidza (vznik 31. 1. 2015), Rimavská Sobota, Rožňava, Spišská Nová Ves, Snina, Šurany, Žilina
- II. Oblastné pracoviská v počte 9 aktívnych:** Bardejov, Brezno, Čadca (personálne neobsadené – nepracuje), Holíč, Poprad (personálne neobsadené – nepracuje), Šamorín, Topoľčany (od 28. 2. 2013 pozastavená činnosť – nepracuje), Stropkov, Štúrovo, Veľký Krtíš, Vranov nad Topľou, Zvolen
- III. Miestne odbory Matice slovenskej:** Banskobystrický kraj 132 (z toho 78 aktívnych), Bratislavský kraj 33 (z toho 24 aktívnych), Košický kraj 125 (z toho 86 aktívnych), Nitriansky kraj 133 (z toho 92 aktívnych), Prešovský kraj 116 (z toho 80 aktívnych), Trenčiansky kraj 66 (z toho 38 aktívnych), Trnavský kraj 55 (z toho 37 aktívnych), Žilinský kraj 78 (z toho 44 aktívnych)
- IV. Záujmové a vedecké odbory:** Historický, Hudobný, Jazykový, Mladá Matica, Národopisný, Pedagogický, Politologický, Športový, Umelecký, Sclavisimo, Výtvarný, Národohospodársky, Divadelný, Vlastivedný, Spevácky, Regionalistiky, Ekonomický, Etiky a vlastenectva, Slovanskej vzájomnosti.

- 2) **Členské ústredie v zmysle stanov MS registrovalo k 31. 12. 2016 27 221 členov Matice slovenskej**, tzn. v miestnych, záujmových, vo vedeckých odboroch, v odboroch Mladej Matice, individuálnych členov, zakladajúcich a kolektívnych členov. ČÚ MS eviduje 748 MO MS, z toho 492 aktívnych, 47 odborov Mladej Matice, z toho 35 aktívnych, a 16 ostatných aktívnych záujmových a vedeckých odborov. **Kolektívnych**

členov pri MS je 18 a individuálnych členov registrovaných priamo ČÚ MS, ktorí nie sú členmi v nijakom odbore MS, je 71. Zakladajúcich členov je v súčasnosti 51.

Zahraničné MO MS 2 , členov 64.

Prehľad a stav MO MS podľa samosprávnych krajov SR			
Samosprávny kraj	registrované MO MS	neaktívne MO MS	aktívne MO MS
Košický kraj	125	39	86
Nitriansky kraj	133	42	91
Prešovský kraj	120	34	86
Banskobystrický kraj	133	53	80
Trenčiansky kraj	66	28	38
Trnavský kraj	59	18	41
Žilinský kraj	79	33	46
Bratislavský kraj	33	9	24

Stav členskej základne k 31. 12. 2016 – 26 214 členov registrovaných v MO MS:

K tomuto číslu treba prirátat'

OMM	717
ZO MS	150
Individuálnych členov	71
Kolektívnych členov	18
Zakladajúcich členov	51
Spolu :	27 221
Aktívne MO MS	492
Neaktívne MO MS	256

3) V roku 2015 zorganizovali naše odbory MS 333 matičných podujatí a v roku 2016 354 matičných podujatí v rámci tzv. regionálnej kultúry, na ktoré ústredie MS poskytlo finančné prostriedky.

V roku 2016 ČÚ MS spoluorganizovalo s príslušnými krajskými radami a domami MS (v Žiline, v Dunajskej Strede, v Prešove, v Banskej Bystrici, v Nitre, v Bratislave, v Prievidzi a v Michalovciach) 8 krajských snemov MS. Krajský snem Žilinského samosprávneho kraja sa uskutočnil 16. 4. 2016 v Martine, Trnavského samosprávneho kraja 30. 4. 2016 v Trnave, Prešovského samosprávneho kraja 14. 5. 2016 v Prešove, Banskobystrického samosprávneho kraja 21. 5. 2016 v Detve, Nitrianskeho samosprávneho kraja 28. 5. 2016 v Nových Zámkoch, Bratislavského samosprávneho kraja 4. 6. 2016 v Bratislave, Trenčianskeho samosprávneho kraja 11. 6. 2016 v Trenčíne a krajský snem Košického samosprávneho kraja 18. 6. 2016 v Michalovciach. Účasť na snemoch Matice slovenskej prijali nielen delegáti krajských snemov, matičiari žijúci v týchto krajoch, ale aj významní hostia z celého Slovenska. Boli to predstavitelia z rôznych kultúrnych, spoločenských, umeleckých, cirkevných, ale aj politických kruhov. ČÚ MS sa v najväčšej miere spolupodieľalo na celkovej príprave uskutočnených KS MS v roku 2016. Pripravovalo návrh 8 nových štatútov KR MS, návrh volebných a rokovacích poriadkov, prezenčných listín. Vypracovalo dôležité metodické pokyny pre krajské rady, okresné, oblastné rady a oblastné strediská na zabezpečenie celkovej prípravy a organizácie krajských snemov. Obdobie samotnej prípravy krajských snemov MS sa začalo už začiatkom októbra 2015, keď sa zišla Komisia pre členské hnutia a mládež v Liptovskom Mikuláši, a ukončilo sa 18. 6. 2016 v Michalovciach konaním krajského snemu MS KSK. Všetky uskutočnené krajské snemy MS prebehli v súlade s platnými stanovami MS a štatútmi KR MS. Riaditeľ ČÚ MS sa zúčastnil na konaní všetkých 8 krajských snemov MS.